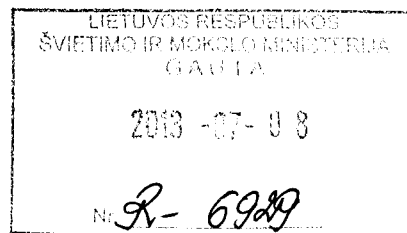

Ognei
Lucejoni
Pindim

prašyti
prie siūlymų

Gen. B. Mišteris
Krupa

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Goštauto g. 12, LT-01108 Vilnius, tel (8 5) 2113689, faks (8 5) 2132553, el p skvc@skvc.lt, <http://www.skvc.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas – 111959192. A. s. LT35 7300 0100 0245 6921, AB „Swedbank“

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai
A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius

2013-07-08

Nr. S-1357

DĖL SIŪLYMŲ MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO TOBULINIMUI

Atsižvelgiant į tai, kad artimiausiu metu numatomas darbo grupės posėdis, skirtas Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymui (toliau – MSĮ) tobulinti, Studijų kokybės vertinimo centras (toliau – Centras, SKVC) pakartotinai teikia siūlymus ir pagrindimus dėl kai kurių MSĮ nuostatų. Visi Centro siūlymai pagrįsti teisės aktų analize, Centro veiklos ir užsienio patirtimi.

- **Dėl suderinamumo su Europos aukštojo mokslo erdvės nuostatomis**

Siūlymas: užtikrinti naujo Mokslo ir studijų įstatymo suderinamumą su Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis¹ (toliau – ESG), pagal tarptautinius Lietuvos įsipareigojimus, priisiimtus pasirašant 1999 m. Bolonijos deklaraciją ir vykdant pertvarkas aukštajame moksle bei priimant Europos šalių švietimo ministrų susitarimą 2005 m. Berгене. Būtina aiškiai nustatyti, kad aukštosios mokyklos privalo savo vidinį kokybės užtikrinimą organizuoti kaip nurodyta ESG I dalyje „Europos nuostatos ir gairės vidiniam aukštųjų mokyklų kokybės užtikrinimui“, išorinė kokybės vertinimo sistema šalies mastu turi būti sukurta remiantis ESG II dalies nuostatomis, o Centro veikla organizuojama vadovaujantis principais, aprašytais ESG III dalyje.

Pagrindimas. Dalyvaudama Europos aukštojo mokslo erdvėje (toliau – EAME) Lietuva nacionaliniu ir instituciniu lygiu įgyvendina bendras aukštojo mokslo kokybės ir jos vertinimo nuostatas. EAME aukštojo mokslo kokybės užtikrinimas grindžiamas Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis (ESG), kurios nustato vidinio kokybės užtikrinimo, išorinio kokybės užtikrinimo principus ir nuostatas išorinio kokybės užtikrinimo agentūroms. Atkreipiame dėmesį, kad ESG kaip dokumentą taip pat yra patvirtinę visų Bolonijos reformų proceso aukštajame moksle dalyvaujančių šalių švietimo ministrai, tarp jų ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras, susitikime Berгене 2005 m.²

Lietuvoje aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo principai apibrėžti šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, kurio nuostatos yra suderintos su ESG. MSĮ 3 straipsnyje, apibrėžiančiame mokslo ir studijų principus yra numatyta, kad studijos Lietuvoje turi būti grindžiamos suderinamumu su EAME nuostatomis. MSĮ 40 straipsnio 1 dalis nustato mokslo ir studijų institucijos pareigą atsakyti už mokslo (meno) veiklos, studijų ir kitos veiklos kokybę. Šios institucijos privalo viešai skelbti savo veiklos kokybės rodiklius ir kartu su vertinimo institucijomis puoselėti mokslo ir studijų veiklos kokybės kultūrą. Mokslo (meno) veiklos ir studijų kokybė užtikrinama per mokslo ir studijų institucijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas, išorinį studijų programų vertinimą ir akreditavimą, išorinį mokslinės veiklos vertinimą bei išorinį mokslo ir studijų institucijų įvertinimą ir (arba) akreditavimą (MSĮ 40 straipsnio 2 dalis). Mokslo ir studijų institucijų veikla turi būti nuolat tobulinama, atsižvelgiant į savianalizės ir išorinio vertinimo išvadas (MSĮ 40 straipsnio 5 dalis). Kiekviena aukštoji mokykla privalo turėti vidinę studijų kokybės užtikrinimo sistemą, grindžiamą EAME studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis ir pačios aukštosios mokyklos patvirtinta veiklos kokybės gerinimo strategija, numatyti veikimo būdus ir priemones, padedančius užtikrinti jos teikiamo aukštojo išsilavinimo kokybę (MSĮ 41 straipsnio 1 dalis). Aukštoji mokykla turi nuolat interneto tinklalapyje ir kitais būdais viešai skelbti tikslią kiekybinę ir kokybinę informaciją apie studijų programas, suteikiamas aukštojo mokslo kvalifikacijas, mokslo (meno) veiklą, įšivertinimo rezultatus, studentų, absolventų

¹ http://enqa.eu/files/ESG_3edition%20%282%29.pdf; http://www.skvc.lt/files/leidiniai/SKVC_knyga.pdf

² http://www.ehea.info/uploads/Declarations/Bergen_Communique1.pdf;
http://www.kvc.cr.vu.lt/site/sites/default/files/bergeno_komunikatas_lt.doc

ir kitų suinteresuotų šalių nuomonę apie studijų kokybę, pripažintų institucijų atliktus aukštosios mokyklos veiklos vertinimus, absolventų karjeros rodiklius, taip pat gali skelbti kitus duomenis, kurių reikia visuomenei informuoti apie studijas (MSĮ 41 straipsnio 2 dalis). Mokslo ir studijų institucijos nuolat atlieka mokslo (meno) veiklos savianalizę (MSĮ 41 straipsnio 3 dalis).

Vadovaujantis ESG principais, išorinį kokybės vertinimą periodiškai atlieka kokybės vertinimo agentūros pagal pateiktą aukštųjų mokyklų atliktos savianalizės ataskaitą. Ji parengiama pagal visų proceso dalyvių (įskaitant aukštąsias mokyklas) nustatytus bei viešai paskelbtus tikslus, uždavinius ir kriterijus. Išorinio vertinimo išvados skelbiamos viešai ir numatoma tolesnė aukštosios mokyklos veiklos tobulinimo veikla. 2012 m. Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų tinklas (toliau – ENQA) ekspertai teigiamai įvertino Centro veiklą ir jos atitikimą ESG. Vertinimo išvadose konstatuota, kad Centras, atlikdamas išorinio kokybės užtikrinimo procedūras, atsižvelgia į aukštųjų mokyklų vidinio kokybės užtikrinimo procesų veiksmingumą; bet kurie oficialūs sprendimai, priimti kaip išorinio kokybės užtikrinimo veiklos rezultatai, paremti nuosekliai taikomais aiškiais ir viešai paskelbtais kriterijais; nustatant kokybės užtikrinimo procesų tikslus ir uždavinius dalyvauja visi proceso dalyviai (įskaitant aukštąsias mokyklas).

- **Dėl Centro funkcijų**

Siūlymas. Pavesti Centrai ir toliau vykdyti nacionalinės kokybės agentūros ir ENIC/NARIC įgaliotojo centro funkcijas. Toks veiklos organizavimas apjungiant dvi veiklos sritis atitinka gerąją užsienio šalių patirtį (pvz., Norvegijos, Austrijos, Airijos, Estijos) ir leidžia racionaliai naudoti išteklius bei plėtoti kompetencijas. Centras, kaip parodė ENQA atliktas išorinis vertinimas, yra kompetentingas, dirba kokybiškai, geba tobulinti savo veiklą.

Pagrindimas. MSĮ 17 str. 1 dalyje nustatyti du Centro pagrindiniai uždaviniai: skatinti aukštųjų mokyklų veiklos kokybę per išorinį vertinimą bei institucijų ir studijų programų akreditavimą; kurti palankias laisvo asmenų judėjimo sąlygas organizuojant ir vykdant užsienio institucijose įgytų, su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų vertinimą ir (arba) pripažinimą Lietuvoje ir atliekant kitas Vyriausybės nustatytas funkcijas. MSĮ 17 str. 3 d. įtvirtinta, kad ne rečiau kaip kas 5 metai atliekamas Centro veiklos išorinis vertinimas, o vertinimo rezultatai skelbiami viešai.

Kaip minėta aukščiau, 2012 metais ENQA atliko Centro išorinį tarptautinį vertinimą bei teigiamai įvertino Centro veiklą. Toks įvertinimas Centrai suteikė galimybę Centrai tapti pilnateisiu ENQA nariu bei būti įtrauktu į Europos aukštojo mokslo kokybės agentūrų registrą (toliau – EQAR) iki 2017 metų vidurio. Paminėtina, kad ENQA yra didžiausia ir įtakingiausia kokybės agentūrų asociacija Europoje, ši organizacija yra viena iš keturių Bolonijos reformų proceso vykdymo pagrindinių konsultacinių partnerių (šalia EUA, EURASHE, ESU).

Centro tarptautinį pripažinimą analogiškų organizacijų tarpe liudija ir tai, kad esame kviečiami būti partneriais įvairiuose projektuose kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo srityje bei kokybės užtikrinimo srityje.

- **Dėl viešojo administravimo principų įgyvendinimo išoriniame vertinime**

Siūlymas. Organizuojant išorinio vertinimo procesus, vadovautis subsidiarumo principu (sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi), užtikrinti dalyvaujančių institucijų objektyvumą ir nešališkumą.

Pagrindimas. Vadovaujantis šiuo metu galiojančio MSĮ bei jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatomis aukštųjų mokyklų veiklos išorinį vertinimą bei akreditavimą atlieka Centras. Pažymėtina, jog SKVC atliekamo vertinimo ir akreditavimo procesas yra sudėtinis ir daugiapakopis. Šiuo metu šį procesą sudaro tokie etapai:

- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija inicijuoja konkrečios aukštosios mokyklos vertinimą;

- Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras atlieka aukštosios mokyklos realiųjų išteklių vertinimą ir pateikia vertinimo rezultatus bei sprendimą (siūloma po pakeitimų traktuoti priimtą sprendimą tik kaip vieną iš šaltinių, kuriuo remiantis turėtų būti priimamas galutinis sprendimas dėl aukštosios mokyklos įvertinimo);

- Centras organizuoja aukštosios mokyklos vertinimą – suderina su aukštąja mokykla savianalizės pateikimo terminus, surenka tarptautinę ekspertų grupę, kuriai pateikia realiųjų išteklių vertinimo rezultatus bei savianalizę, organizuojamas ekspertų grupės vizitas į aukštąją mokyklą, kuriuo metu yra susitinkama su aukštosios mokyklos bendruomenės nariais, po vizito yra rengiamos vertinimo išvados, kurios teikiamos aukštosios mokyklos pastaboms pateikti. Galutinės vertinimo išvados yra svarstomos Centro Aukštųjų mokyklų veiklos vertinimo komisijoje, sudarytoje iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, aukštųjų

mokyklų bei kitų suinteresuotų šalių atstovų. Šiai komisijai pritarus ekspertų parengtoms vertinimo išvadoms, jos yra teikiamos Centro direktoriui, kuris, atsižvelgdamas į Aukštųjų mokyklų veiklos vertinimo komisijos siūlymus, priima sprendimą dėl aukštosios mokyklos veiklos įvertinimo;

- įsiteisėjus sprendimui dėl aukštosios mokyklos įvertinimo yra priimamas sprendimas dėl aukštosios mokyklos veiklos akreditavimo.

Išorinio vertinimo procesas, kuomet veiklą atlieka ir sprendimus priima ta pati institucija (Centras) yra optimalus viešojo administravimo prasme, nes atliepia pagrindinius viešojo administravimo principus:

- efektyvumo bei subsidiarumo principą, įtvirtintą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975) (toliau – VAĮ) 3 straipsnio 6 bei 7 punktuose. Centras, kaip vertinimą atlikusi institucija, mažiausiais finansiniais, žmogiškaisiais bei laiko kaštais, t.y. ekonomiškai irefektiviausiai, geba priimti akreditavimo sprendimą;

- objektyvumo principą, įtvirtintą VAĮ 3 straipsnio 1 punkte. Centras, kaip institucija, atlikusi studijų programos ar aukštosios mokyklos vertinimą, gali objektyviai bei nešališkai, atsižvelgiant tik į vertinimo metu nustatytas ir išsamiai išnagrinėtas aplinkybes, atlikti akreditavimą.

Pažymėtina, kad studijų programų išorinio vertinimo atveju procedūra yra analogiška. Ekspertų parengtas vertinimo išvadas svarsto iš įvairių institucijų atstovų sudaryta Studijų vertinimo komisija, kurios tikslas yra užtikrinti, kas ekspertų parengtos vertinimo išvados yra objektyvios, išsamios ir pagrįstos. Sprendimą dėl studijų programos akreditavimo priima Centro direktorius atsižvelgdamas į Studijų vertinimo komisijos siūlymą bei ekspertų parengtas vertinimo išvadas.

• DĖL IŠORINIO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO PROCEDŪRŲ

Siūlymas. Atsižvelgiant į užsienio šalių patirtį ir Lietuvos aukštųjų mokyklų brandą, nustatyti išorinio kokybės užtikrinimo procedūras, kurios labiau orientuotų į kokybės gerinimą, o kartu ir atskaitomybę. Tinkamam studentų ir visuomenės informavimui bei Lietuvoje suteiktų kvalifikacijų pripažinimui užtikrinti, labai svarbus yra tęstinis studijų programų ir kvalifikacijų registro veikimas ir tobulinimas. Užbaigus pirmąjį aukštųjų mokyklų vertinimo ir akreditavimo ciklą, galėtų būti atsisakyta akreditavimo sprendimų priėmimo po išorinio vertinimo (akreditacija būtų vienkartinė, suteikiama atlikus išorinį aukštosios mokyklos vertinimą ne vėliau kaip per 4 metus nuo leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo), tai labiau skatintų kokybės kultūros plėtrą instituciniu mastu. Tuo tarpu, siekiant užtikrinti kokybišką studijų programų vykdymą, siūlytina ir toliau atlikti studijų programų pagal kryptis vertinimą ir akreditavimą. Akreditavimo sprendimų priėmimas dėl vykdomų studijų programų yra reikšminga paskata nedelsiant tobulinti programų kokybę pagal ekspertų pastabas.

Manytume, kad Mokslo ir studijų įstatyme neturėtų būti įvardinti aukštųjų mokyklų ir valstybinių mokslinių tyrimų institutų vertinimo kriterijai, kaip šiuo metu galiojančiame įstatyme yra nustatyta 43 str. 1 dalyje. Tokio pobūdžio kriterijai turėtų būti nustatyti žemesnio lygmens teisės aktuose.

Pagrindimas. Pažymėtina, kad Europos šalyse nėra vienoda išorinio kokybės užtikrinimo procedūrų aprėptis ir yra didelė veiklų įvairovė (programų vertinimas, institucijų vertinimas, integruotas programų ir institucijos vertinimas, kokybės sistemų auditas ir t.t.). Svarbu akcentuoti ir tai, kad išorinio vertinimo sistemos taip pat nėra statiškos – šalys mokosi iš savo pačių patirties ir atitinkamai keičia sisteminius reikalavimus aukštosioms mokykloms, kinta procedūros ir veiklos įrankiai.

Tiek programų, tiek institucinis vertinimas taikomas Austrijoje, Čekijoje, Airijoje, Vengrijoje, Rumunijoje, Ispanijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir kt. Jungtinėje Karalystėje taikomas integruotas institucinis auditas ir programų vertinimas. Programų, programų grupių ir institucinis vertinimas vykdomas Lenkijoje, Norvegijoje, Estijoje ir kt. Ketinant pradėti vykdyti naujas studijų programas, intensyvūs vertinimai vykdomi Nyderlanduose, Vokietijoje, Airijoje, Lenkijoje, Rumunijoje. Ispanijos ir Prancūzijos agentūros taip pat turi mandatą vykdyti akademinio personalo preliminarūs atrankas ir kokybės vertinimus. Programų vertinimas vykdomas Belgijoje (prancūziškoji ir flamandų bendruomenė).

Daugeliu atveju Europoje išorinis vertinimas grindžiamas institucine savianalize, organizuojamas ekspertų grupės vizitas į vietą, rengiama ataskaita (ne visos šalys dėl teisinių ir ekonominių priežasčių ją viešina, nors tai yra vienas iš įsipareigojimų, kam pritarė Bolonijos proceso šalių ministrai), vykdoma paskesnė veikla. Centro vykdomi programų ir instituciniai vertinimai remiasi tokia pačia schema.

Tarptautiniu mastu, 3-iojoje kokybės procedūrų studijoje (atlikta 2012 m., dalyvavo 37 agentūros, įskaitant Centrą), ENQA narės organizacijos nurodė, kad plėtojant veiklą svarbiausia sutelkti dėmesį į besimokantįjį ir studijų rezultatus, o ateiptyje bus aktualūs keturi aspektai:

- Skatinti aukštųjų mokyklų vidinių kokybės sistemų diegimą ir plėtrą siekiant kokybinių pokyčių (*quality enhancement*). Tokiu atveju didesnis dėmesys skiriamas instituciniam vertinimui ir išorinio vertinimo procedūrų optimizavimui, didžiausią dėmesį skiriant vertinimo rezultatui.

- Siekti išorinio vertinimo procesų palyginamumo (benchmarking) ir skatinti sisteminius pokyčius tam tikroje srityje. Tam būtini bendri atskaitos taškai (pvz., studijų krypčių aprašai) ir didelis dėmesys tarptautiškumui.
- Identifikuoti aukštųjų mokyklų gerąją praktiką ir skatinti išskirtinę kokybę. Tokių veiklų tikslas yra gerinti studijų programų vykdymą, skatinti inovacijas mokymo procese ir didinti tam tikrų studijų programų patrauklumą tarptautinėje arenoje.
- Skirti didesnę dėmesį studijų programų ir aukštųjų mokyklų veiklos stebėsenai ir paskesnei veiklai, kiekybinių duomenų rinkimui, analizei ir viešinimui.

- **Dėl išorinio vertinimo cikliškumo**

Kokybės užtikrinimas pagal ESG reiškia sisteminių ir nuolatinį dėmesį kokybei, siekiant įgyvendinti du pagrindinius tikslus – kokybės gerinimo ir atskaitomybės didinimo. Lietuviškame kontekste ši samprata reiškia veiklos kokybės lygio nustatymą per akreditavimo sprendimus išorinio vertinimo pagrindu, rekomendacijų kokybės gerinimui teikimą, išvadų viešinimą bei paskesnę veiklą.

Jeigu būtų pereita nuo šiuo metu įgyvendinamo studijų programų akreditavimo 6 metų periodui prie 7 metų ciklo, tai leistų taupyti išteklius ir būtų mažesnė našta tų aukštųjų mokyklų padaliniams, kurių studijų programų kokybė yra gera. Pažymėtina, kad pastaruoju metu įvairiuose susitikimuose Europoje aptariamas jungtinių programų vykdymas ir tų programų vertinimo bei akreditavimo procedūrų palengvinimas, diskutuojama dėl vienodo 6 metų akreditavimo ciklo nustatymo.

PRIDEDAMA. ESG santrauka, 2 lapai.

Institucinio vertinimo skyriaus vedėja,
laikinais einanti direktoriaus pareigas

Nora Skaburskienė

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Aurelija Valeikienė, tel. (8 5) 210 5402 el.p. aurelija.valeikiene@skvc.lt
Vaida Balčiūnaitė, tel. (8 5), el.p. 211 3688 vaida.balciunaite@skvc.lt
Nora Skaburskienė, tel. (8 5) 210 4771), el.p. nora.skaburskiene@skvc.lt
Almantas Šerpatauskas, tel. 210 4776 almantas.serpatauskas@skvc.lt

EUROPOS AUKŠTOJO MOKSLO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO NUOSTATOS IR GAIRĖS (santrauka)

1 DALIS: EUROPOS NUOSTATOS IR GAIRĖS VIDINIAM AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMUI

- 1.1. Kokybės užtikrinimo politika ir procedūros.** Aukštosiose mokyklose turėtų būti įgyvendinama kokybės užtikrinimo politika (policy), numatyti veikimo būdai, padedantys užtikrinti kokybę, ir vykdomų programų bei suteikiamų kvalifikacijų nuostatos. Aukštosios mokyklos taip pat turėtų sukurti terpę, kurioje itin vertinama kokybės bei kokybės užtikrinimo svarba mokyklos veiklai. Siekdamos šio tikslo aukštosios mokyklos turėtų sukurti ir įgyvendinti nuolatinio kokybės gerinimo strategiją. Tokia strategija, politika bei veikimo būdai turėtų būti įteisinti ir viešai skelbiami. Šiuose dokumentuose turėtų būti numatytas studentų bei kitų suinteresuotų šalių vaidmuo.
- 1.2. Studijų programų, suteikiamų kvalifikacijų patvirtinimas, stebėseną ir periodinis vertinimas.** Aukštosios mokyklos turi būti įteisinusios studijų programų, suteikiamų kvalifikacijų patvirtinimo, stebėsenos ir periodinio vertinimo tvarką.
- 1.3. Studentų laimėjimų vertinimas.** Studentų laimėjimai turėtų būti vertinami naudojantis viešai paskelbtoje ir nuolat taikomoje tvarkoje nustatytais kriterijais bei procedūromis.
- 1.4. Dėstytojų kokybės užtikrinimas.** Aukštojoje mokykloje turėtų būti galimybių įsitikinti, kad studentus mokantis personalas yra kvalifikuotas ir kompetentingas taidaryti. Tie, kurie atlieka išorinį vertinimą, turėtų susipažinti su tomis galimybėmis ir savo vertinimo išvadosse pateikti jų komentarus.
- 1.5. Studijų išteklių ir parama studentams.** Aukštosios mokyklos turėtų užtikrinti, kad kiekvienos studijų programos studentų mokymuisi reikalingi išteklių būtų tinkami ir pakankami.
- 1.6. Informacijos sistemos.** Aukštoji mokykla turi užtikrinti, kad ji kaupia, analizuoja ir naudojami tinkama informacija, padedančia veiksmingai valdyti studijų programas bei kitą veiklą.
- 1.7. Viešas informavimas.** Aukštosios mokyklos turi nuolat skelbti naujausią tikslų ir nešališką kiekybinę bei kokybinę informaciją apie vykdomas studijų programas ir suteikiamas kvalifikacijas.

2 DALIS: EUROPOS AUKŠTOJO MOKSLO IŠORINIO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO NUOSTATOS

- 2.1. Atsižvelgimas į vidinio kokybės užtikrinimo procedūras.** taikant išorinio kokybės užtikrinimo procedūras turėtų būti atsižvelgiama į vidinio kokybės užtikrinimo procesų, aprašytų pirmoje Europos nuostatų ir gairių dalyje, veiksmingumą.
- 2.2. Išorinio kokybės užtikrinimo procesų gerinimas.** Pirmiausia visi proceso dalyviai (įskaitant aukštąsias mokyklas) turėtų kartu nubrėžti kokybės užtikrinimo procesų tikslus ir uždavinius, kurie turėtų būti viešai paskelbti, aprašant numatomas procedūras ir tik po to jas taikant.
- 2.3. Sprendimų priėmimo kriterijai.** Bet kokie oficialūs sprendimai, priimti kaip išorinio kokybės užtikrinimo veiklos išdava, turi būti paremti nuosekliai taikomais aiškiais ir viešai paskelbtais kriterijais.
- 2.4. Iškeltų tikslų ir procesų dermė.** Visi išorinio kokybės užtikrinimo procesai turėtų būti sudaryti taip, kad būtų įgyvendinti iškelti tikslai ir uždaviniai.
- 2.5. Vertinimo išvados.** Vertinimo išvados turėtų būti skelbiamos viešai ir parašytos aiškiai, lengvai suprantamu akademinio stiliumi. Bet kurie vertinimo išvadų sprendimai, argumentai ir patarimai turėtų būti aiškiai išskirti.
- 2.6. Tolesnė veikla.** Kokybės užtikrinimo procesuose, apimančiuose rekomendacijas veiklai arba reikalaujančiuose tolesnių veiksmų plano, turėtų būti iš anksto nustatytos ir nuosekliai taikomos tolesnės veiklos procedūros.

- 2.7. Vertinimo periodiškumas.** Išorinis institucijų ir (ar) programų kokybės užtikrinimas turėtų būti vykdomas periodiškai. Vertinimo ciklo trukmė ir procedūros turėtų būti aiškiai nusakytos ir iš anksto viešai paskelbtos.
- 2.8. Sisteminė analizė.** Laikas nuo laiko kokybės užtikrinimo agentūros turėtų pateikti vertinimų apibendrinimus, kuriuose pateikiama atliktų vertinimo išvadų, procedūrų ir išorinio vertinimo poveikio analizė.

3 DALIS: EUROPOS NUOSTATOS IŠORINIO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO AGENTŪROMS

- 3.1. Išorinio kokybės užtikrinimo procedūros aukštajame moksle. Siekiant išorinio agentūrų kokybės užtikrinimo,** turėtų atsižvelgti į esamus išorinio kokybės užtikrinimo procesus, aprašytus šio dokumento antroje dalyje, ir jų veiksmingumą.
- 3.2. Oficialus statusas.** Agentūros turėtų būti oficialiai pripažintos Europos aukštojo mokslo erdvės kompetentingų viešosios valdžios institucijų kaip atsakingos už išorinį kokybės vertinimą ir nustatyta jų įstatyminė bazė. Agentūros turėtų laikytis šalies, kurioje jos veikia, teisės aktais nustatytų reikalavimų.
- 3.3. Veikla.** Agentūros turėtų garantuoti, kad išorinė kokybė būtų užtikrinama vykty (vertinant institucijas ir (ar) programas) reguliariai.
- 3.4. Ištekliai.** Agentūros turėtų turėti pakankami žmonių ir finansinių išteklių, įgalinančių jas veiksmingai ir naudingai organizuoti bei vykdyti išorinį kokybės užtikrinimo procesą (-us), kartu numatant tinkamus būdus procesui (-ams) ir veiklos būdams tobulinti.
- 3.5. Misija.** Agentūrose turėtų būti nustatyti aiškūs ir tikslūs, viešai paskelbti jų darbo tikslai bei uždaviniai.
- 3.6. Nepriklausomumas.** Agentūros turėtų būti nepriklausomos – pačios atsakyti už savo veiksmus, o jų išvadoms, sprendimams bei rekomendacijoms neturėtų daryti įtakos trečiosios šalys, pavyzdžiui, aukštosios mokyklos, ministerijos ar kitos suinteresuotos šalys.
- 3.7. Išorinio kokybės užtikrinimo kriterijai ir agentūrų veiklos būdai.** Agentūrų naudojami kriterijai ir veiklos būdai turi būti iš anksto apibrėžti ir viešai paskelbti.
- Veikla turėtų apimti:
- kokybės užtikrinimo veiklos subjekto atliekamą savianalizę ar kitą atitinkamą veiklą;
 - ekspertų grupės, į kurią įeity ir studentų atstovas, atliekamą išorinį vertinimą, kurio metu būtų vykstama vizito į vertinamąją instituciją pagal agentūros nustatytą tvarką;
 - vertinimo išvadų, apimančių visus sprendimus, rekomendacijas ar kitus rezultatus, skelbimą;
 - kokybės užtikrinimo procesus vykdančių subjektų veiksmų apžvalgą, atsižvelgiant į rekomendacijas.
- 3.8. Atskaitomybė.** Agentūros turėtų turėti atskaitomybės tvarką.